

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

***Programa școlară
pentru disciplina***

***COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ
pentru școlile și secțiile cu predare în limba rromani***

Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 3418/19.03.2013

București, 2013

Notă de prezentare

Disciplina de studiu *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba rromani* aparține ariei curriculare **Limbă și comunicare**, având un buget de timp de 3 ore/săptămână, la clasa pregătitoare și 4 ore/săptămână la clasele I-II.

Programa disciplinei *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba rromani* este elaborată potrivit unui nou **model de proiectare curriculară, centrat pe competențe**. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea *profilului de formare* al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Comunicare în limba română - pentru școlile și secțiile cu predare în limba rromani* jalonează achizițiile de cunoaștere și de comportament ale elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Comunicare orală (ascultare, vorbire, interacțiune)
- Citire/lectură
- Scriere/redactare
- Elemente de construcție a comunicării

Sugestiile metodologice includ strategii didactice, proiectarea activității didactice, precum și elemente de evaluare continuă.

Prezenta programă școlară propune o *ofertă flexibilă*, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui *demers didactic personalizat*, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii bazată, în esență, pe *stimularea învățării prin joc*, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variate ale elevilor.

Curriculumul disciplinei are în vedere modelul comunicativ-funcțional, axându-se pe comunicare ca domeniu complex ce înglobează procesele de receptare a mesajului oral și scris precum și cele de exprimare orală și scrisă. Actuala programă școlară situează în centrul preocupării sale învățarea activă, centrată pe elev. Învățarea nu este un proces pasiv, care li se întâmplă elevilor, ci o experiență personală, la care ei trebuie să participe.

Pentru **clasa pregătitoare și clasa I**, programa de *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba rromani* asigură învățarea comunicării în limba română în mod sistematic și eficient, punând accent pe învățarea activă, prin joc, bazată pe interesul specific vârstei. La acest nivel, se urmărește fundamentarea și dezvoltarea capacității de comunicare în limba română, cu accent pe înțelegerea mesajelor orale și pe exprimarea unor mesaje simple în situații de comunicare imediată. În **clasa a II-a**, comparativ cu clasele anterioare, valoarea adăugată adusă de studiul acestei discipline constă în următoarele aspecte:

- se formează competențele specifice noi, în raport cu clasa anterioară,

- se urmărește însușirea sunetelor și literelor specifice limbii române, precum și a combinațiilor de sunete și litere ce presupun o pronunție și o grafie diferită în limba română în raport cu limba rromani.

Astfel, studiul disciplinei *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba rromani* asigură o dezvoltare progresivă a competențelor, prin valorificarea experienței specifice vârstei elevilor, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Competențe generale

- 1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute**
- 2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare**
- 3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute**
- 4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral scurt, pe teme familiare, articulat clar și rar - selectarea/și ordonarea unor imagini potrivite mesajului audiat - identificarea unor imagini/obiecte dintr-o serie dată, potrivit mesajului audiat - exerciții de punere în corespondență a mesajelor audiate cu imaginile corespunzătoare - executarea unor comenzi didactice simple - reacții adecvate mesajelor audiate (semnalarea prin mișcări a înțelegerii mesajelor) - ilustrarea prin desen a mesajului audiat - exerciții de înțelegere globală de tipul „grupează”, „așază”, „încercuiește”, „colorează”, „subliniază”	1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral articulat clar și rar - exerciții de recunoaștere a semnificației textului audiat (spus de profesor/înregistrat pe suport audio/video), pe baza unor imagini prezentate - identificarea, selectarea și ordonarea unor imagini/obiecte dintr-o serie dată, potrivit mesajului audiat - exerciții de punere în corespondență a mesajelor audiate cu imagini, simboluri, semne corespunzătoare - reprezentarea prin pantomimă a unor mesaje audiate - ilustrarea prin desen, simboluri, semne a mesajului audiat - exerciții de înțelegere globală, de tipul „grupează”, „așază”, „încercuiește”, „colorează”, „subliniază”, „selectează”, „leagă”, „completează” - exerciții de tipul „adevărat”/„fals”	1.1. Identificarea semnificației unui mesaj clar articulat, emis cu viteză normală și însoțit de gesturi - activități individuale și de grup de confirmare/reprezentare a mesajului audiat - exerciții de semnalare a corectitudinii/incorectitudinii unui enunț/ mesaj audiat - exerciții de tipul „adevărat/ fals” - exerciții de înțelegere globală de tipul „completează”, „încercuiește”, „bifează”, „grupează” - exerciții de recunoaștere a unor elemente(personaje, evenimente) din textul audiat, pe baza unor imagini prezentate - exerciții de culegere de informații prin ascultare și utilizarea - acestora în contexte variate - exerciții de colectare și înregistrare a informațiilor prin mijloace variate (desene, fotografii, filme, mărturii narative) - reprezentarea prin pantomimă a mesajelor interlocutorului

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
1.2. Recunoașterea unor acțiuni și a denumirilor unor obiecte din mediul apropiat în mesaje orale articulate clar și rar, însoțite de suport imagistic, auditiv sau tactil - ascultarea unor comenzi simple (spuse de profesor/înregistrate pe suport audio/video) - reacționare fizică (nonverbală), prin pantomimă, potrivit instrucțiunilor - selectarea imaginii potrivite mesajului audiat - identificarea unor imagini/obiecte dintr-o serie dată, potrivit mesajului audiat - plasarea unor imagini/obiecte în ordine corectă, pe baza instrucțiunilor - desenarea, colorarea unor imagini, potrivit mesajului audiat	1.2. Recunoașterea unor informații specifice dintr-un mesaj oral articulat clar și rar, însoțit de suport imagistic - plasarea, identificarea, gruparea unor imagini/obiecte, pe baza instrucțiunilor/potrivit mesajului audiat - desenarea, colorarea, completarea unor imagini, potrivit mesajului audiat - exerciții de înțelegere a unor reguli de joc simple - exerciții de sesizare a corespondenței elementelor verbale cu cele nonverbale	1.2. Recunoașterea sunetelor specifice limbii române și diferențierea față de cele din limba rromani - exerciții de identificare a sunetelor specifice limbii române - exerciții de discriminare a sunetelor specifice limbii române față de cele din limba maternă - exerciții-joc de identificare a sunetelor inițiale și finale ale cuvintelor - exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe - exerciții de despărțire în sunete a unor cuvinte ce nu conțin diftongi, triftongi - jocuri lexicale: crearea de cuvinte noi prin înlocuirea sunetului inițial – Exemplu: lac, rac, sac - exerciții-joc de identificare a rimelor unor cuvinte familiare în jocuri, cântece, poezii – Exemplu: casă-masă
1.3. Manifestarea curiozității față de receptarea semnificației mesajelor orale, în contexte de comunicare cunoscute - vizionarea unor secvențe de 2-3 minute din filme de desen animat în limba română - ascultarea și mișcarea în ritmul unui cântec simplu pentru copii - ascultarea unui cântec simplu pentru copii și acompanierea cu o jucărie muzicală	1.3. Manifestarea curiozității față de receptarea semnificației mesajelor orale, în contexte de comunicare cunoscute - jocuri de rol de tipul vorbitor-ascultător, vizând formarea comportamentului de ascultător activ - jocuri de grup cu teme date, simulări - vizionarea unor secvențe din filme de desen animat în limba română - ascultarea și mișcarea în ritmul unui cântec pentru copii - ascultarea unui cântec pentru copii și acompanierea cu o jucărie muzicală	1.3. Manifestarea curiozității față de receptarea semnificației mesajelor orale, în contexte de comunicare cunoscute - exerciții de ascultare a unor secvențe dialogate pentru identificarea vorbitorului și a mesajului transmis de acesta - jocuri de rol „emițător-receptor”, vizând formarea comportamentului de ascultător activ - jocuri de mimă, simulări ale unor situații concrete de comunicare pe teme cotidiene - vizionarea unor secvențe din filme de desen animat în limba română

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
	1.4 . Executarea unui set de două, trei îndrumări/ comenzi didactice rostite clar și rar - reacții adecvate mesajelor audiate (semnalarea prin mișcări a înțelegerii mesajelor) - exerciții de orientare și deplasare în clasă - executarea a 2-3 comenzi corelate, redată prin folosirea unor structuri care includ substantive, verbe, adjective – Exemplu: „Colorează desenele mici/mari!”, „Colorează cu roșu florile!” etc. - simulări ale unor situații concrete de comunicare pe teme cotidiene concrete - exerciții de poziționare a obiectelor pe baza comenzilor didactice	1.4. Executarea unui set de îndrumări/ comenzi rostite cu viteză normal - jocuri de simulare a unor stări, trăiri, reacții la mesajele audiate; - exerciții de executare a unui set de 2-3 comenzi corelate, redată prin folosirea unor structuri mai complexe care includ substantive, verbe, adjective, adverbe – Exemplu: Colorează desenul cu creioane colorate, apoi așază foaia la marginea băncii!”)

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.1. Reproducerea unor informații/cântece/poezii scurte și simple - repetarea formulelor de salut - repetarea numerelor de la 1-10 - repetarea unei întrebări uzuale și a răspunsului la această întrebare – Exemplu: „Ce este aceasta? O jucărie.” - repetarea după profesor a unui cuvânt, mesaj simplu individual/în cor până la reușirea pronunției, intonației corecte - repetarea unor ghicitori, eventual însoțită de gesturi - recitarea unor rime - intonarea unor cântece însoțite de mișcare, mimă sau acompaniament cu jucării muzicale	2.1. Reproducerea unor mesaje simple respectând pronunția sunetelor specific limbii române și accentul la nivelul cuvântului - repetarea unor cuvinte, enunțuri, formule uzuale - exerciții-joc de pronunțare corectă a sunetelor specifice limbii române - exerciții, de accentuare, de intonare prin repetare după model a unor cuvinte uzuale/a diferitelor tipuri de propoziții (enunțative, interogative, exclamative) - exersarea unor zicători, versuri, cântece, ghicitori, jocuri de mișcare cu alternarea ritmului și intonației jocuri lexice cu cuvinte și formule uzuale - reproducerea unor reguli de joc simple	2.1. Reproducerea unor mesaje simple respectând pronunția specifică a diftongilor, triftongilor și a hiatului la nivelul cuvântului, a accentului și a intonației - exerciții-joc de evidențiere a cantității vocalice în limba română: oa, ea, ua, uă, ia, ie, eau - exerciții de pronunție, de accentuare și de intonare prin repetare, după modela diferitelor tipuri de propoziții (enunțative, interogative, exclamative) - exerciții și jocuri de dicție, frământări de limbă, ghicitori, recitări, dramatizări - exerciții de reglare a intonației în cadrul dramatizărilor și interpretării unor roluri - exerciții de reglare a intonației, a vitezei de vorbire în funcție de contextul comunicational și de particularitățile interlocutorului

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.2. Transmiterea de informații elementare despre sine - răspuns la întrebări simple de identificare: „Eu sunt/numele meu e...” (profesorul oferind sprijin prin completare sau prin reluare cu pronunție și intonație corecte mesajul respectiv) - participarea la jocuri în lanț – Exemplu: Elevul 1 – „Eu sunt, am... ani, sunt fetiță.” Elevul 2 – „Eu sunt..., am ... ani, sunt băiat” - prezentarea autoportretului realizat prin colaj/desen – Exemplu: „Eu sunt, am... ani.”	2.2. Transmiterea de informații simple despre persoane, activități din mediul apropiat - repetarea unor mesaje scurte în care sunt prezentate persoane sau activități cunoscute - formularea de enunțuri simple pe teme familiare - formularea de răspunsuri la întrebări - scurte relatări pe baza imaginilor - exerciții de completare a unor propoziții, ghicitori, versuri, folosind cuvinte/rime corespunzătoare (dintr-un șir dat sau pe baza unui suport vizual)	2.2. Transmiterea de informații referitoare la întâmplări cunoscute, trăite - scurte relatări pe baza imaginilor/pe baza întrebărilor de sprijin - exerciții de identificare a unor persoane, obiecte sau acțiuni pe baza unor cuvinte, descrieri sau prezentări - exerciții de descriere prin cuvinte sau enunțuri simple a unor persoane, obiecte, evenimente cunoscute - activități de grup: relatarea unor întâmplări din experiența zilnică atât ca răspuns la întrebări, cât și în mod spontan - recunoașterea și numirea caracteristicilor unei întâmplări (plăcut, neplăcut, interesant, plictisitor etc.) - recunoașterea și numirea caracteristicilor în funcție de care se pot face comparații între obiecte (mărime, culoare, formă etc.) - exerciții de relatare a unor întâmplări trăite sau cunoscute, respectând succesiunea evenimentelor - exerciții-joc de comparare a unor evenimente și personaje cunoscute sau din povești - exerciții de transformare, completare a unor enunțuri după modele date

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.3. Numirea și numărarea unor obiecte din universul imediat - răspuns la întrebarea: „Este aceasta/acesta ...?” (profesorul indicând obiectul) - răspuns la întrebarea: „Ce este aceasta/acesta?” (profesorul indicând obiectul) - ghicirea obiectului dintr-un desen/colaj realizat de un coleg/alt grup - ghicirea animalului mimat de un coleg - numărarea unor obiecte din clasă (creioane, caiete, jucării) - numărarea unor elemente vizuale din cărți uriașe	2.3. Exprimarea de cantități prin intermediul numerelor - jocuri de numărare cu obiecte, imagini - exerciții-joc de numărare în ordine crescătoare, descrescătoare, din doi în doi - jocuri de sesizare a corespondenței dintre obiecte, imagini și numere - exersarea de zicători, jocuri de mișcare care conțin numere - exerciții de continuare a unor modele repetitive reprezentate prin numere	2.3. Exprimarea orei și a ordinii prin intermediul numerelor - exerciții de citire a orelor fixe de pe ceas - exerciții de plasare în timp a unor evenimente cotidiene - enumerarea de acțiuni, activități cotidiene, cunoscute, respectând ordinea cronologică a desfășurării acestora - exersarea utilizării în enunțuri a structurilor lexicale care exprimă ora – Exemplu: „Este ora nouă.” și ordinea – Exemplu: „Ionel este al treilea.”
2.4. Oferirea de răspunsuri scurte și formularea de întrebări foarte simple în situații de necesitate imediată, cu sprijinul profesorului - răspuns la întrebarea „Ce faci?” când execută o comandă didactică – Exemplu: „Merg la tablă.” „Desenez o casă.” „Mă ridic.” - participarea la jocuri de rol simple după model – Exemplu: „Bună! Ce faci?” „Bine, mulțumesc. Dar tu?” - oferirea unei replici (spontane sau învățate) la o scenă dintr-un desen animal – Exemplu: „Ajutor!” „Fugi!” - punerea în scenă a unui dialog simplu (două replici) dintr-o carte uriașă sau oferit ca model de profesor	2.4. Cererea și oferirea de informații simple referitoare la obiecte, persoane, activități din mediul înconjurător - jocuri de rol de tipul vorbitor-ascultător, vizând formarea comportamentului de vorbitor - activități în perechi: formularea de întrebări și răspunsuri simple, pe teme familiare - exersarea formulelor uzuale în situații de dialog - oferirea unor informații despre mărimea și utilitatea unor obiecte - formularea unor scurte întrebări de informare și clarificare - exerciții de monolog, cu sprijin - exerciții de denumire a unor activități zilnice - exerciții-joc de identificare și numire a asemănărilor și deosebiriilor dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă etc.)	2.4. Exprimarea acordului/dezacordului față de o situație dată - exerciții de exprimare a acordului față de anumite evenimente sau comportamente – Exemplu: „E bine.” „Îmi place.” - exerciții de exprimare a dezacordului față de anumite comportamente – Exemplu: „Nu este corect.” „Nu-mi place.” - jocuri de rol - exerciții de monolog cu sprijin - exersarea participării active la discuții de grup și intervențiilor individuale pentru exprimarea opiniilor - activități în perechi: argumentarea unor puncte de vedere

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.5. Participarea la jocuri de comunicare în care reproduce sau creează rime/ mesaje scurte - jocuri de pronunție după modele intonatorii amuzante - găsirea de cuvinte care rimează - construirea unor mesaje trăznite – Exemple: „Elefantul zboară.” „Pisica mănâncă un copac.” „Dinozaurul face o poză.”	2.5. Participarea la jocuri de comunicare în care reproduce sau creează rime/mesaje scurte - jocuri de mișcare cu exersarea unor formule uzuale (de salut, de prezentare, de permisiune, de solicitare) - exerciții de folosire a intonației potrivite în funcție de context și partenerul de dialog - simulări ale unor situații concrete de comunicare pe teme cotidiene concrete	2.5. Participarea la jocuri de comunicare în care reproduce sau creează rime/mesaje, puncte de vedere - exerciții de ordonare a întâmplărilor pe baza imaginilor - simulări și jocuri de rol, de tipul: „La doctor”, „În parc”, „La bibliotecă”, „La cumpărături” - formularea de întrebări pentru a obține informații - asocierea emoțiilor cu cuvinte și expresii faciale - exerciții de comentare a imaginilor, secvențelor din filme care prezintă comportamente inadecvate
2.6. Manifestarea interesului pentru schimbul de mesaje în limba română - vizionarea unor imagini, filme didactice, desene animate însoțite de suport auditiv - parteneriate care inițiază contacte cu vorbitori nativi de limba română	2.6. Manifestarea interesului pentru schimbul de mesaje în limba română - vizionarea unor imagini, filme însoțite de suport auditiv - ascultarea de povești înregistrate pe suport audio sau citite de profesor - contacte cu vorbitori nativi de limba română - participarea la discuții în grupuri de 2-3 elevi, ascultând și intervenind în conversație	2.6. Manifestarea interesului pentru schimbul de mesaje în limba română - discuții în grup pe marginea unui enunț/mesaj ascultat - reacționare emoțională adecvată în contexte de comunicare variate - exerciții de adaptare a mimicii și a gesturilor la sensul mesajului audiat - parteneriate care inițiază contacte cu vorbitori nativi de limba română

3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
3.1. Manifestarea curiozității pentru decodarea unor mesaje scrise simple și scurte din universul imediat - participarea la expunerea proiectelor individuale/de grup care conțin diverse simboluri/etichete cu mesaje scurte și simple; reperarea etichetelor și asocierea lor cu imaginea - căutarea unor mesaje scrise noi în spațiul clasei/școlii – Exemplu: copiii caută etichetele schimbate săptămânal și amplasate de profesor în spațiul clasei - solicitarea sprijinului din partea profesorului pentru descoperirea semnificației mesajelor scrise din afișele/desenele rezultate din proiectele de grup	3.1. Manifestarea curiozității pentru decodarea unor mesaje simple și scurte din universul apropiat - exerciții de identificare a unor simboluri/etichete cu mesaje scurte și simple - exerciții de descoperire a unor mesaje simple în produsele realizate în grup sau individual	3.1. Manifestarea curiozității pentru decodarea unor mesaje scrise simple și scurte din universul apropiat - exerciții de punere în corespondență a cuvintelor și mesajelor scrise cu imaginile corespunzătoare - exerciții de comentare a imaginilor cu trimiteri la semnificația textului - exerciții de interpretare a mesajelor citite în scurte texte din reclame, afișe, panouri, reviste pentru copii, benzi desenate, enciclopedii pentru copii - exerciții de inițiere în citirea unor texte pentru copii, în limba română
	3.2. Recunoașterea semnificației unor reprezentări simbolice din mediul înconjurător - exerciții de stabilire a corespondenței imagine – text (citit de profesor) - exerciții de recunoaștere și diferențiere a propozițiilor, cuvintelor și silabelor pe baza simbolurilor specifice - exerciții de recunoaștere și asociere a cuvintelor scrise pe cartonașe cu imaginile lor - exerciții de identificarea mesajelor de pe panouri, afișe, reclame - exerciții-joc de utilizare a imaginilor ca surse de informație (ghicirea semnificației unor semne, simboluri, litere, desene, etichete de semnalizare a unor spații, pericole etc.)	3.2. Identificarea semnificației globale a unui text scurt citit - exerciții de identificare a mesajului textului citit - răspunsuri la întrebări pe marginea textului - exerciții de tipul „adevărat”/”fals” - exerciții de reprezentare a semnificației a textelor citite, prin diferite modalități de redare (desen, mimă, dramatizare etc.) - exerciții de stimulare a atenției prin introducerea sau eliminarea unor elemente din textul citit - exerciții de tipul „citește și execută” - exerciții de tipul „alegere multiplă”/”potrivire multiplă - sarcini de tipul „completare de spații libere” pe baza unui text citit - sarcini de tipul „ordonare de propoziții” pe baza unor criterii (cronologie, locul de desfășurare a unor evenimente, personaje)

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
		3.3. Citirea în ritm propriu și cu voce tare a unui text cunoscut - recunoașterea literelor mici/mari de tipar și de mână, specific limbii române - exerciții de punere în corespondență a literelor cu sunetele asociate - exerciții de citire a cuvintelor și a enunțurilor - exerciții de lectură individuală, cu voce tare a unor scurte texte - exerciții de accentuare și de intonare a diferitelor tipuri de propoziții

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
4.1. Participarea la proiecte de grup/ la nivelul clasei/ individuale în care elaborează cu sprijin scurte mesaje scrise - realizarea unui colaj/desen pe care se marchează prin lipire diverse etichete pentru a explicita forma grafică – Exemplu: o casă (cu ferestre și ușă), o grădină (cu flori, copaci, animale), un dulap (cu jucării), o masă (cu fructe, obiecte uzuale) - realizarea unor afișe pentru a marca sărbători în familie sau din spațiul de cultură respectiv - prin decuparea și lipirea numelui sărbătorii, a unor detalii verbale scurte – Exemplu: „Aniversare” (se pot lipi etichete pe decoruri), „Carnaval” (etichete pentru costumații), „Crăciun” (etichete pentru cadouri) - realizarea unui autoportret pe care își marchează numele - desenarea animalului preferat pe care lipește o etichetă oferită de profesor cu denumirea acestuia	4.1. Participarea la proiecte de grup/ la nivelul clasei/ individuale în care elaborează, cu sprijin, scurte mesaje scrise - realizarea de etichete, cu sprijinul profesorului, cu scurte mesaje simple - realizarea de afișe pe teme date, cu marcarea unor detalii verbale scurte	4.1. Participarea la proiecte de grup/la nivelul clasei/ individuale în care elaborează cu sprijin scurte mesaje scrise - scrierea corectă a literelor și a grupurilor de litere specifice limbii române - exerciții de încadrare corectă în spațiul grafic a literelor, cuvintelor, propozițiilor, a titlului și alineatelor unui scurt text - exerciții de apreciere corectă a spațiului dintre cuvinte - exerciții de copiere a unor cuvinte, propoziții sau fragmente de - texte cunoscute - exerciții de copiere/transcriere a unor substantive proprii, a unor propoziții enunțative, interogative sau exclamative - exerciții de ordonare corectă a cuvintelor într-o propoziție - alcătuire de enunțuri pe baza cuvintelor noi

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
- aducerea la școală a jucăriei preferate și selectarea uneia dintre etichetele oferite de profesor pentru a indica denumirea acesteia în limba română; atașarea etichetei		- alcătuire de enunțuri și scurte mesaje scrise pe baza unui suport vizual
	4.2. Reproducerea unor mesaje scurte funcționale - exerciții de copiere a unor semne, simboluri - utilizarea unor desene, simboluri, semne pentru a exprima un mesaj simplu (Exemplu: „Stropește florile!”, „Spală-te pe mâini!” etc.)	4.2. Elaborarea unor mesaje scurte funcționale - exerciții de completare de rebusuri simple cu suport imagistic - realizarea, cu sau fără sprijin, a unor etichete cu scurte mesaje simple - realizarea de afișe pe teme date, cu imagine și text - completare de texte lacunare - exerciții de copiere/transcriere a unor scurte mesaje (bilet, invitație) - exerciții de completare a unor scurte mesaje funcționale (bilet, invitație) cu: formula de adresare, formulare la încheiere, menționarea locului, timpului desfășurării evenimentului, semnele de punctuație corespunzătoare - exerciții de redactare a unor scurte mesaje (bilet, invitație) respectând regulile așezării în pagină

CONȚINUTURI

Domenii	CP	CLASA I	CLASA a II-a
Comunicare orală (ascultare, vorbire, interacțiune)	Acte de vorbire: formule de salut, de prezentare, de adresare, de mulțumiri Cuvântul. Propoziția/ Enunțul Utilizarea cuvintelor noi în enunțuri adecvate Dialogul Formularea de întrebări și răspunsuri cu suport imagistic, auditiv sau tactil Oferirea unor informații despre: propria persoană, familie, activități școlare, cumpărături	Acte de vorbire: formule de salut, de prezentare, de permisiune, de solicitare, de mulțumiri, urări specifice sărbătorilor religioase și laice importante Cuvântul. Propoziția/ Enunțul Utilizarea cuvintelor noi în contexte adecvate Intonarea propozițiilor enunțiative și interogative Dialogul Inițierea, menținerea și încheierea unui dialog, în diferite situații de comunicare: activități școlare, petrecerea timpului liber, la cumpărături, la masă, prietenia Formularea de întrebări și răspunsuri cu suport imagistic Oferirea unor informații despre: sine, colegii de clasă, membrii familiei, mărimea și utilitatea unor obiecte Reguli de vorbire eficientă: vorbirea pe rând, ascultarea interlocutorului, păstrarea ideii Forme ale discursului oral Povestirea după imagini Povestirea după model Prezentarea unor persoane/unor obiecte	Acte de vorbire: formule de salut, de prezentare, de permisiune, de solicitare, de adresare, mulțumiri, urări specifice sărbătorilor religioase și laice importante, exprimarea acordului sau dezacordului în legătură cu un fapt sau cu atitudinea unei persoane Cuvântul. Propoziția/ Enunțul Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu Intonarea propozițiilor enunțiative, interogative și exclamative Dialogul Inițierea, menținerea și încheierea unui dialog, în diferite situații de comunicare: activități școlare, petrecerea timpului liber, la cumpărături, la masă, prietenia, la medic, igienă personală, călătorie (circulație, mijloace de transport), îngrijirea mediului, animale de companie, jucării preferate Formularea de întrebări și răspunsuri cu suport imagistic Oferirea unor informații despre identitatea proprie sau despre identitatea membrilor familiei Reguli de vorbire eficientă: elemente de politețe verbală asociate actelor de limbaj utilizate (salutul, prezentarea, formularea unei cereri, ascultarea și respectarea opiniei celui alt) Forme ale discursului oral Povestirea unor întâmplări trăite sau observate Repovestirea unor întâmplări citite Prezentarea a unei persoane/unui obiect/fenomen

	Forme ale discursului oral Povestirea după imagini Teme pentru contextualizarea comunicării orale • Eu și familia mea: eu, corpul meu, îmbrăcămintea mea, familia mea, camera mea, jucării, la cumpărături, comportament și relații în societate • Școala: clasa și rechizitele școlare • Animalele: animale domestice, animale sălbatice • Exprimarea timpului: anotimpurile, zilele săptămânii, sărbători	Teme pentru contextualizarea comunicării orale Eu și familia mea: eu, corpul meu, îmbrăcămintea mea; familia mea, locuința noastră, camera mea; ocupațiile părinților; activități în familie/ la cumpărături/ aprovizionarea/ la piață; să aranjăm masa/ micul dejun/ prânzul/ cina; avem musafiri; ziua de naștere; prietenii noștri; în vizită la prieteni; comportament și relații în societate (prezentare, salut, rugămintă, permisiuni, formulări de scuze etc.). Școala: școala noastră, clasa, orarul, ghiozdanul și rechizitele școlare, colegii, învățătoarea/ învățătorul. Culorile Numeralele cardinale până la 20 Satul: casa, curtea; animalele domestice, păsări; grădina: legume/ fructe/ pomi fructiferi. Pădurea, câmpul: animale sălbatice. Orașul: strada, clădirile importante; mijloace de transport; circulația; parcul. Exprimarea timpului: anotimpurile, vacanțele școlare, zilele săptămânii, lunile anului, sărbători religioase și laice (Crăciunul, Paștele, ziua de naștere) Timpul liber: programul zilnic, în excursie, pe terenul de joacă, jocuri, pe derdeluș, la scăldat, la grădina zoologică, circul.	Pronunție clară și corectă Acord de număr și gen, fără terminologie Intonație adecvată Teme pentru contextualizarea comunicării orale Eu și familia mea, satul, orașul, școala, anotimpurile, petrecerea timpului liber, jocuri, mediul înconjurător, îngrijirea sănătății, comportamentul civilizat.
Citire/lectură	Cartea Coperte, foaie, pagină, text, ilustrații	Cartea Numerotarea paginilor, direcții de orientare în	Cartea Cuprinsul unei cărți

	Simboluri uzuale din universul apropiat: metrou, intrare, ieșire, spital, trecere de pietoni etc. Propoziția/ enunțul (fără teoretizări) Formularea de propoziții cu suport intuitiv	pagină Recunoașterea și asocierea cuvintelor scise pe cartonașe cu imaginile lor Utilizarea imaginilor ca surse de informație (ghicirea semnificației unor semne, simboluri, litere, desene, etichete) Propoziția/ enunțul (fără teoretizări) Formularea de propoziții cu suport intuitiv Ordonarea propozițiilor pe baza unui suport intuitiv	Literele mici și mari de tipar și de mână Grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi Alfabetul limbii române Citirea cuvintelor mono și plurisilabice (introduse progresiv) Citirea propozițiilor/ enunțurilor Citirea textelor scurte (de maxim 75-100 de cuvinte, introduse progresiv) Așezarea textului în pagină Titlu. Autor. Alineate
Scriere/redactare	Simboluri convenționale și neconvenționale folosite în exprimarea scrisă: semne, litere, desene, etichete	Simboluri convenționale și neconvenționale folosite în exprimarea scrisă: semne, litere, desene, etichete	Literele mici și mari de mână Grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi Alfabetul limbii române Ortografia Scrierea corectă a literelor specifice limbii române în cuvinte Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi Scrierea cu majusculă a substantivelor proprii (fără terminologie) Scrierea cu majusculă la începutul propoziției Scrierea corectă a titlului Scrierea propozițiilor enunțative, interrogative și exclamative Punctuația Punctul Semnul întrebării Semnul exclamării Virgula Linia de dialog Organizarea textului scris Scrierea pe liniatură tip II Așezarea textului în pagina caietului: plasarea

		Scrierea funcțională folosind desene, simboluri Copierea unor semne/ simboluri/ etichete Felicitarea – copierea unor urări specifice sărbătorilor	titlului, a autorului, folosirea alineatelor, respectarea spațiului dintre cuvinte Scrierea funcțională Copieri. Transcrieri (litere, silabe, cuvinte, propoziții, texte de maxim 30 de cuvinte). Dictări Transcrierea și completarea unor scurte texte funcționale: biletul, invitația Alcătuirea de enunțuri și scurte texte scrise (3-5 enunțuri) pe baza unui suport vizual sau pe baza unui șir de întrebări
Elemente de construcție a comunicării	Vocabular Cuvântul Cuvinte cu sens asemănător Cuvinte cu sens opus Fonetică Sunetele specifice limbii române	Vocabular Cuvântul – grup de sunete asociat cu un înțeles Cuvinte cu sens asemănător Cuvinte cu sens opus Fonetică Sunetele specifice limbii române Pronunțarea corectă a cuvintelor care conțin diftongi și triftongi. Articularea vocalelor și consoanelor (fără denumire) Despărțirea cuvintelor în silabe (intuitiv, fără cunoașterea regulilor) Propoziția/ enunțul (fără teoretizări)	Vocabular Cuvântul Cuvinte cu sens asemănător Cuvinte cu sens opus Cuvinte care au aceeași formă și înțeles diferit Fonetică Sunetele limbii române Pronunțarea corectă a cuvintelor care conțin diftongi și triftongi. Articularea vocalelor și consoanelor (fără denumire) Despărțirea cuvintelor în silabe (intuitiv, fără cunoașterea regulilor) Propoziția/ enunțul (fără teoretizări)

SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele prevăzute în schema orară a clasei respective, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Pornind de la contextul și aspectele specifice ale studierii limbii române la școlile și clasele cu predare în limba rromani, se impune o abordare metodologică și lingvistică nuanțată, care are în vedere îmbogățirea permanentă a vocabularului, activizarea fondului lexical cunoscut de copii și utilizarea acestuia în contexte variate, formarea exprimării coerente, adecvate la contextul de comunicare.

Strategii didactice

Învățarea unei limbi în **clasa pregătitoare** poate deveni o experiență plină de bucurie, atât pentru profesor, cât și pentru copii, dacă acestora din urmă li se oferă spațiu pentru a-și manifesta spontaneitatea. În fapt, de ce învățăm o limbă? Pentru a da consistență personală - în formă verbală - lumii în care ne aflăm. Mai concret, când învățăm o limbă învățăm "să vorbim/să spunem" lumea noastră. Din acest motiv, pentru eficiența învățării copiilor din clasa pregătitoare trebuie să ne raportăm la lumea lor, respectiv la universul imediat, tangibil, la îndemână. Dar foarte adesea acest univers este și o creație a copilului. Elevul meștește câte ceva în permanență - desenează, modelează, rupe și lipește, îngână o melodie cunoscută sau doar de el știută. Pentru învățarea competențelor de comunicare asemenea activități constituie contexte relevante pentru a "învăța lumea din nou".

Deci, o primă sugestie metodologică se referă la **folosirea nonverbalului pentru întuirea conceptelor**, fie că e vorba de nume de obiecte sau de acțiuni, fie că e vorba de filtre de comunicare de tipul funcțiilor limbii/actelor de vorbire. Dacă profesorul mimează acțiunea de a se ridica/sta jos atunci când enunță aceste activități, pentru elev va fi mult mai clar despre ce este vorba. Traducerea în limba maternă este o cale mai întortocheată pentru mintea copilului decât întuirea prin experiență directă întrucât traducerea presupune o operație sofisticată de transcodare. În același context, învățarea va fi facilitată dacă elevii sunt stimulați să combine verbalul (ceea ce au receptat sau ceea ce exprimă) cu limbajul corporal sau vizual sau muzical.

O altă sugestie se referă la **abordarea ludică**: tot ceea ce se întâmplă la "ora" de comunicare în limba română ar trebui să se deruleze sub forma unei suite de jocuri sau antrenamente amuzante. Din spațiul clasei nu trebuie să lipsească jucăriile. Profesorul are posibilitatea să realizeze jucării simple (din materiale reciclabile) cu elevii mai mari, în cadrul unor proiecte. Aceste jucării pot fi apoi folosite la cei mici, unde apar adesea ameliorări de design - copiii pot colora, adăuga accesorii - ceea ce reprezintă tot atâtea contexte de învățare (învățarea unor calități și exprimarea unei descrieri rudimentare – Exemplu: X e roșu!).

Foarte importantă este și **învățarea în context**. Dezvoltarea competențelor de comunicare are loc în contexte de comunicare și, bineînțeles, cu un scop inteligibil copiilor. În absența contextului, elevii ajung să recite doar cuvinte și fraze memorate fără să poată să le transfere apoi în alte situații. De altfel, oricine învață cu mult mai bine dacă înțelege de ce învață ceea ce învață.

Pe parcursul **clasei I**, se va urmări fundamentarea și dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral și de exprimare orală. Unele conținuturi vor fi reluate din clasa pregătitoare și dezvoltate concentric. Toate activitățile trebuie să vizeze învățarea unor cuvinte, structuri lexice și utilizarea acestora în comunicare, în contexte variate, în care predomină exercițiile-joc.

Modelele de situații de comunicare simple, axate pe dialog, care pot fi valorificate pe baza unui suport vizual și/sau auditiv, sunt foarte importante la această vârstă.

Profesorii vor adapta volumul lexical corespunzător temelor în funcție de nivelul de cunoaștere a limbii române și a capacității de comunicare a elevilor. Se va evita introducerea prea multor elemente (cuvinte, structuri lexice) noi deodată. Regula urmată trebuie să fie: învață puțin, dar folosește mult.

Propunem exersarea actelor de vorbire prin utilizarea laturii nonverbale a comunicării, care va facilita receptarea și exprimarea mesajelor orale.

Limbajul utilizat de profesori în procesul predării trebuie să fie simplu, ușor de înțeles.

În **clasa a II-a**, elevii continuă studiul limbii române pe baza achizițiilor dobândite în cursul clasei pregătitoare și a clasei I. Studiul disciplinei asigură o dezvoltare progresivă a competențelor dobândite de elevi.

În clasa a II-a învățarea limbii române se desfășoară în trei etape:

- etapa preabecedară
- etapa abecedară
- etapa postabecedară.

Elevii vor învăța sunetele și literele specifice limbii române, dar, în continuare, un rol important va avea și comunicarea orală, urmărindu-se actualizarea volumului lexical însușit anterior. Fiecare oră de limba română va conține activități de învățare bazate pe situații de comunicare, ponderea acestora fiind de 30% în raport cu celelalte activități.

Autorii de manuale vor oferi modele de situații de comunicare axate pe dialog. Cuvintele și structurile lexice învățate vor fi utilizate în structuri didactice variate pe tot parcursul anului școlar.

Prezentarea noțiunilor se va face din perspectivă funcțional-aplicativă: situațiile de comunicare concrete – structurate corect, eficient, nuanțat – vor fi valorificate pe baza unui suport vizual.

Perioada preabecedară – este etapa de consolidare a deprinderilor de vorbire dobândite în clasa pregătitoare și în clasa I. Ea se va materializa prin reactualizarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor. Se va acorda atenție deosebită pronunției corecte a sunetelor, utilizând exerciții specifice pentru formarea auzului fonematic. Deosebit de utile sunt și exercițiile pentru sesizarea sunetelor din cuvinte cunoscute, formate din 2-3 silabe. Acestea trebuie urmate de exerciții-joc de evidențiere a cantității vocalice în limba română, în cuvinte care conțin diftongi și triftongi.

Perioada abecedară

Obiectivul principal urmărit este formarea priceperilor și deprinderilor de citit-scris în limba română.

La începutul perioadei abecedare vor fi recapitulate literele învățate la limba maternă (care au valori comune și în limba română), insistându-se apoi pe familiarizarea elevilor cu cuvinte plurisilabice care conțin astfel de litere. Progresiv, elevii vor fi deprinși să asculte/recepteze și cuvinte care conțin diftongi și triftongi. Urmează apoi însușirea sunetelor și literelor specifice limbii române, precum și a combinațiilor de sunete și litere ce presupun o pronunție și o grafie diferită în limba română în raport cu limba rromani. Stabilirea ordinii de predare a literelor specifice limbii române (în raport cu cele din limba rromani) se va face în funcție de ordinea tipică de frecvență a acestora în limba română.

Odată cu însușirea citit-scrisului, trebuie să transmitem și unele noțiuni gramaticale, fără definiții (scrierea cu literă mare a substantivelor proprii, denumirea și rolul principalelor semne de punctuație și de ortografie etc.). Aici putem apela la fenomenul de transfer, deoarece majoritatea semnelor de punctuație au același rol în ambele limbi.

Perioada postabecedară

În această perioadă se urmărește consolidarea priceperilor și deprinderilor de citit-scris. Concomitent se urmărește formarea primelor deprinderi de citire corectă, curentă, conștientă, expresivă și consolidarea deprinderilor de scriere.

Se va pune un accent pe dezvoltarea competenței de înțelegere a unui text scris. Elevii trebuie să învețe strategii de lectură care, pe termen lung, trezesc curiozitatea și dorința lor de a citi. Până la sfârșitul clasei a II-a, elevii trebuie să stăpânească metode care le vor permite, în timp, să se adapteze și să progreseze în situații autentice de înțelegere a unui text scris, totodată, să fie capabili să completeze texte lacunare pe baza unui suport imagistic. Secvențele înțelegerii după lectură se

derulează sub forma unor activități realizate regulat, cu scopul de a dezvolta elevilor reflexe, care să-i ajute să înțeleagă un text.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.